

22/02/2023 11:26, aktualizacja: 23/02/2023 08:44 | Zamieścił: Dorota Mądral, Autor: Dorota Mądral

Uwaga, czad!

Autor: fot.

arch. UMWM

W sezonie grzewczym na Mazowszu dochodzi aż do 2,6 tys. pożarów domów i mieszkań. Jak się przed nimi ustrzec?

Niemal każdego tygodnia w sezonie grzewczym media donoszą o kolejnych tragediach związanych z pożarami lub wybuchami gazu w budynkach mieszkalnych. W styczniu ub.r. portal naszamlawa.pl informował o wybuchu gazu w domu jednorodzinnym w miejscowości Sadek na Mazowszu. Ucierpiały cztery osoby, w tym dwoje małych dzieci

Iwona Łazowa, Mazowsze. Wybuch gazu, ucierpiały dzieci, naszamlawa.pl (dostęp 9.02.2023).1

. Z kolei na początku lutego Radio dla Ciebie donosiło o odnalezieniu w zgłiszczach domu ciała 71-letniej kobiety

Iwona Rodziewicz-Ornoch, Ciało kobiety odnalezione po pożarze domu, www.rdc.pl (dostęp: 14.02.2023).2

Śmierć w płomieniach

Niewłaściwa eksploatacja urządzeń grzewczych lub ich wady to najczęstsze ryzyka pożarów. Jak informuje **sekc. Katarzyna Urbanowska**, oficer prasowy Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, w ubiegłym sezonie grzewczym w pożarach domów czy mieszkań na Mazowszu, a było ich ponad 2,6 tys., zginęło niemal 50 osób. W tym sezonie zaś (tylko do lutego) wybuchło już przeszło **1,8 tys. pożarów**, w wyniku których zmarło niemal 20 osób, a ponad **100 zostało rannych**.

Toksyczny czad

Niepokojące są też statystyki dotyczące czadu, czyli **zatruc tlenkiem węgla**. W zeszłorocznym sezonie na Mazowszu strażacy interweniowali z tego powodu **prawie 240 razy (!)**, a tylko w tym roku ponad 100. Jakie są przyczyny? Ekspertcy wymieniają: brak odpowiedniej wiedzy, zaniedbania czy też wadliwa instalacja odprowadzania spalin.

Nieszczęść można uniknąć

Piecyki gazowe, kotły grzewcze na gaz to zimą często główne źródła ogrzewania i podgrzewania wody w wielu domach i mieszkaniach. Urządzenia te powinny być **atestowane**, a ich instalację warto powierzyć monterowi z uprawnieniami.

Nieszczelność instalacji gazowych może doprowadzić do tragedii, dlatego bardzo ważne są regularne przeglądy samych instalacji, ale też przewodów wentylacyjnych i kominowych. Dobrze, by zajęli się tym eksperci. Zwłaszcza, że przeglądy są obowiązkowe. Dla własnego bezpieczeństwa koniecznie dowiedzmy się, gdzie znajduje się zawór odcinający gaz, by w razie konieczności móc szybko zamknąć kurek. O czym warto jeszcze pamiętać? Butli z gazem nie należy przechowywać w pomieszczeniach znajdujących się **poniżej poziomu gruntu**, np. w piwnicach, gaz **propan-butan jest cięższy od powietrza** i może zalegać w pomieszczeniu, a to grozi wybuchem.

Niebezpieczne stężenie

Do wybuchu gazu dochodzi, gdy jego stężenie w pomieszczeniu osiągnie **5–15% całkowitej objętości powietrza**. Tworzy się wówczas mieszanina wybuchowa. A wtedy wystarczy mała iskra, np. włączenie światła, płomień lub wysoka temperatura, by doszło do eksplozji.

Cichy zabójca

Tlenek węgla, potocznie czad, zwany jest cichym zabójcą. Nie ma zapachu, jest niewidoczny, trudno go wykryć za pomocą zmysłów. Jest **lżejszy od powietrza i silnie trujący**, ponieważ blokuje dostęp tlenu do organizmu. Jego wdychanie może spowodować trwałe **uszkodzenie mózgu oraz śmierć**. Dlatego jest tak groźny

Kiedy gaz się ulatnia, a kiedy wybucha?, Gazpom.com (dostęp: 14.02.2023).3

Czad powstaje podczas **niepełnego spalania węgla, gazu, drewna, oleju**. Gromadzi się w pomieszczeniu, w którym nie ma wentylacji lub nie jest ona sprawna.

Niedrożne kanały wentylacyjne i kominowe mogą być przyczyną śmiertelnych zatruc tlenkiem węgla, szczególnie w łazienkach wyposażonych w gazowe ogrzewacze wody. Pod żadnym pozorem nie wolno ich też zasłaniać czy zaklejać – w urządzeniach gazowych w przypadku braku wystarczającej ilości powietrza dochodzi do niezupełnego spalania i powstawania trującego czadu.

A jeśli pojawią się duszności, senność, bóle i zawroty głowy, nudności czy przyspieszona akcja serca – tych objawów nie można lekceważyć, bo mogą być symptomami zatrucia tlenkiem węgla. Co należy zrobić? Przewietrzyć pomieszczenie i powiadomić służby ratownicze.

Liczymy nie tylko na strażaków

W ratownictwie liczy się czas. O tym jak cenna jest każda minuta, wiedzą doskonale choćby strażacy ochotnicy, którzy czuwają nad bezpieczeństwem mieszkańców, często narażając własne zdrowie i życie. Tak było też w przypadku pożaru budynku wielorodzinnego w Rzęśniku. Na pomoc poszkodowanym, jeszcze przed przybyciem jednostek ratowniczych, ruszyli druhowie **Mateusz Decewicz i Michał Pierzynowski z OSP Rzęśnik** (powiat wyszkowski), którzy jako pierwsi pomagali na miejscu zdarzenia. Mimo braku odpowiedniego sprzętu, ewakuowali mieszkańców budynku, w tym osoby niepełnosprawne. Za swoją postawę otrzymali tytuł „Strażaka Miesiąca”.

– Zauważyłem dziwny płomień na niebie. Zobaczyłem, że pali się blok mieszkalny. Wsiadłem z samochodu i rozpocząłem akcję ratowniczą. Usłyszeliśmy, że w bloku są ludzie, więc bez zastanowienia rzuciliśmy się, by ich ratować – mówi Mateusz Decewicz.

W chwili, gdy zawyła syrena alarmowa, Michał Pierzynowski był u mechanika.

– Wsiadłem do samochodu i ruszyłem do remizy. Po przejechaniu około 300 metrów zorientowałem się, że pożar jest w naszej miejscowości. Nie dojeżdżałem już do swojej jednostki, zatrzymałem się przy budynku i zacząłem udzielać pomocy.

Aby wejść do budynku bez odpowiedniego sprzętu, druh wykorzystał sweter jednej z osób, zmoczył go i założył na twarz, by nie wdychać szkodliwych substancji.

– Dobrze, że byliśmy na miejscu i wiedzieliśmy, jak wejść bez odpowiedniego sprzętu i pomóc poszkodowanym – dodaje.

Ważne wsparcie dla OSP

Ochotnicze Straże Pożarne to jedno z najstarszych, a jednocześnie najliczniejszych organizacji pozarządowych w Polsce. Skupiają w swoich szeregach łącznie **prawie 700 tys. druhów**. W całym kraju funkcjonuje w sumie ponad 16 tys. jednostek OSP. Niektóre z nich działają już od ponad 100 lat. Aby strażacy mogli skutecznie reagować i nieść pomoc, potrzebne są pieniądze. I to niemałe. Od lat jednostki OSP wspiera samorząd Mazowsza. W tym roku sejmik województwa przeznaczył aż **22,3 mln zł** na program „Mazowsze dla straży pożarnej” oraz **8 mln zł** na „Tory treningowo-szkoleniowe dla OSP”. Wozy bojowe, sprzęt gaśniczo-ratunkowy, środki ochrony osobistej nie tylko zabezpieczą strażaków podczas pożarów, ale też sprawdzają się w zadymionych pomieszczeniach. O sprawność druhowie będą mogli zadbać na torach treningowych.

Walka o czyste powietrze

Nie bez znaczenia jest też to, czym oddychamy, ale i w jakich piecach palimy. Stąd też na program „Mazowsze dla czystego powietrza”, na realizację którego sejmik Mazowsza przeznaczył w tym roku **10,3 mln zł**. W jego ramach gminy mogą pozyskać pieniądze m.in. na kontrolę przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej, w tym na usługę przeprowadzenia przeglądów kominarskich z możliwością czyszczenia przewodów kominowych, przeprowadzanie akcji edukacyjno-informacyjnych oraz zakup, montaż i uruchomienie stacji ładowania pojazdów elektrycznych. Kolejne 5 mln zł sejmik województwa przekazał na program „Mazowsze dla czystego ciepła”. Pomoże on w zmniejszeniu zjawiska ubóstwa energetycznego w województwie mazowieckim.

Z kolei na program „Mazowsze dla klimatu” samorząd województwa przeznaczył w tym roku **15,5 mln zł**. Dzięki tym środkom możliwe będzie finansowanie działań związanych m.in. z „błękitną” i „zieloną” infrastrukturą. Pieniądze z mazowieckich programów wsparcia pomogą zadbać o zdrowie i bezpieczeństwo Mazowszan.

Przerażające liczby

Sezon 2021/2022 na Mazowszu (październik–marzec)*

Ponad 2,6 tys. pożarów w budynkach mieszkalnych. Zginęło 46 osób, rannych 137 osób, w tym 8 dzieci. 237 interwencji z powodu zatrucia czadem. Zginęły 3 osoby. Poszkodowanych 50, w tym 8 dzieci.

*Źródło: Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie

Mazowsze nagradza bohaterskich druhów

W ostatnim czasie tytułami „Strażaka Miesiąca” wyróżnieni zostali druhowie **Mateusz Decewicz i Michał Pierzynowski** z OSP Rząśnik (powiat wyszkowski) oraz **Paulina Brzezińska i Daniel Kowalski** z OSP w Pabierowicach (pow. grójecki) oraz **Maria Gańko** z OSP w Górkach (pow. miński). Marszałek **Adam Struzik** (sejmikowy klub PSL) wręczył im nagrody finansowe. W spotkaniu uczestniczyli też radny województwa **Leszek Przybytniak** (sejmikowy klub PSL) oraz prezes zarządu wojewódzkiego OSP **Antoni Tarczyński**.

Czyszczenie kominów to obowiązek

Wynika on z przepisów **ustawy o prawie budowlanym**. Zobowiązuje właścicieli i zarządców obiektów budowlanych, w tym bloków mieszkalnych i domów jednorodzinnych, do okresowej kontroli, co najmniej raz w roku stanu technicznego instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).

Strażacy radzą

Co robić, by uniknąć zaccadzenia i bezpiecznie użytkować gaz w domu czy mieszkaniu?

- Zainstaluj czujki tlenku węgla i dymu.
 - Systematycznie czyść, sprawdzaj szczelność i wykonuj przeglądy techniczne przewodów
 - Użytkuj tylko sprawne technicznie urządzenia zgodnie z instrukcją producenta.
 - Nie zasłaniaj i nie przykrywaj urządzeń grzewczych.
 - Nie zasłaniaj kratki wentylacyjnych.
 - W przypadku wymiany okien na nowe, sprawdź poprawność działania wentylacji, nowe okna są bardziej szczelne i mogą pogarszać wentylację.
-

Uchwała antysmogowa

Na Mazowszu z powodu złej jakości powietrza co roku umiera **od 4 do 6 tys. osób**. W 2017 r. sejmik województwa przyjął uchwałę antysmogową (w kwietniu 2022 r. została znowelizowana). Ma ona za zadanie zapobiegać negatywnemu oddziaływaniu urządzeń grzewczych na zdrowie i środowisko. Zakazuje spalania paliw najgorszej jakości: mułów, flotokonzentratów, węgla brunatnego, sypekowego węgla kamiennego i mokrej biomasy. Nakazuje wymianę tzw. **kopciuchów**. Od 1 stycznia b.r. obowiązuje **zakaz ich używania**.

Ludwik Rakowski, przewodniczący Sejmiku Województwa Mazowieckiego (klub radnych KO)

Sejmik podejmuje wiele uchwał dotyczących poprawy bezpieczeństwa mieszkańców Mazowsza, m.in. finansując nowy sprzęt dla jednostek straży pożarnych czy modernizację obiektów. Istotne są również akcje informacyjne – działania o charakterze prewencyjnym mogą zapobiec wielu zagrożeniom lub przynajmniej ograniczyć ich skutki dla mieszkańców, ich mienia i środowiska, zmniejszając także liczbę niezbędnych interwencji straży pożarnej.

[fot. arch. UMWM](#)

[Niewłaściwa eksploatacja urządzeń grzewczych lub ich wady to najczęstsze przyczyny pożarów.](#)

[fot. GORODENKOFF/GETTY IMAGES](#)

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl